

MED NEBOM IN ZEMLJO ■ **BARD IUCUNDUS** ■ 27. 11. 2024 – 28. 3. 2025

Straža noči, 1978/1979, olje, platno, 190 x 430 cm, (diptih)

BARD LUCUNDUS MED NEBOM IN ZEMLJO

Zadnja letošnja razstava v Generali galeriji z naslovom Med Nebom in Zemljo je posvečena **10. obletnici Generali galerije** ter **75-letnici rojstva umetnika Barda lucundusa**. Razstava izbranih del je vpogled v različna lucundusova umetniška obdobja in predstavlja umetnikovo ustvarjanje ter njegove upodobitvene sloge. Za njegova dela so značilne spremembe v slogu in tematiki. Segajo od simbolne arhetipike, oprte na filozofijo kabale, prek razmišljanja o nastanku duha in materije (imaginarni pejsaži) do naravne figuralike (moški portreti). Opus slikarskih del na razstavi je predstavljen z izborom več kot 20 del, ki zajema slike iz sedemdesetih in osemdesetih let prejšnjega stoletja. Razstava je postavljena tematsko in kolikor je mogoče, tudi kronološko. Pomeni priložnost za ogled redko razstavljenih umetniških del iz javne in zasebnih zbirk zbirateljev, ki so posojena za pričujočo razstavo.

Bard lucundus se je vzporedno s slikarstvom ukvarjal tudi z risbo, ki je zasedala pomembno mesto v njegovem opusu, vendar je nemogoče predstaviti oboje zaradi omejenega prostora galerije.

Umetniku je bilo blizu raziskovanje zgodovine umetnosti, religije, filozofije in tudi lastne slikarske prakse.

Med letoma 1972 in 1975 se dela Barda lucundusa napajajo v judovski mistiki, židovski simboliki ter arhetipih, oprtih na filozofski sistem kabale. Kabala je starodavna mistična modrost judovske veroizpovedi, po kateri je iz desetih božanskih bitij nastal svet. Človeka deli v telo, psiho, podzavest in zavest. Slike so barvite in v tem času polne simbolnih znamenj. Dve deli, ki se dotikata tovrstne simbolike in judovske mistike, sta nastali leta 1973. To sta sliki z naslovom Šabriri (Shabriri), ki je v judovskem izročilu demon slepote, ter Urim in Thummim, kjer gre za predmeta, ki sta bila zaupana visokim duhovnikom v Izraelu pred izgnanstvom za namen komuniciranja z Bogom.

Abstraktno delo iz leta 1973 z naslovom Brez naslova je naslikal v sklopu svoje diplomske naloge.

Lucundus je veliko potoval in študiral po evropskih galerijah. V obdobju med letoma 1977 in 1986 so nastajali portreti, ki se navezujejo na umetnost starih mojstrov Francisca Goye, Williama Hogartha, Honoréja Daumiera in Giovannija Boldinija. Boldinijev vpliv lahko opazimo v delu z naslovom Slikar pokrajine, ki je nastalo leta 1979. Upodobljena je moška figura s starikavim obrazom. V rokah drži paleto in čopič, dva značilna slikarska atributa. Telo moške figure je izjemno prefinjeno in elegantno. Naslikano je z natančno in lahkotno potezo.

Delo z naslovom Kričeča ženska (Bellona) z nemim krikom iz leta 1977 je naslikana z odprtimi usti in strašljivim

izrazom. Barvna paleta je v temno sivih in belih barvnih odtenkih. Bellona je bila v rimski mitologiji boginja vojne. Za to obdobje umetnikovega ustvarjanja so značilne figure, ki so naslikane v prefinjeni chiaro-scuro tehniki. Kažejo intenzivno ekspresijo, dramatičnost, celo strašljivost, moč slikarjeve sposobnosti in njegove likovne razsežnosti. V tem času je v slikarjevem koloritu nepogrešljiva črna, siva in sivo-bela barva.

Pomembno mesto na razstavi ima monumentalno delo z naslovom Straža noči, ki je bilo končano leta 1979. Po skoraj petinštiridesetih letih je slika ponovno na ogled v Sloveniji. Nazadnje je bila razstavljena leta 1980 v Mestni galeriji Piran. Gre za veličasten diptih, na katerem so upodobljene figure z anatomsko grajenimi telesi. Značilni so pastozni nanosi v črni in sivo-belih odtenkih. Andrej Medved pri opisu slike pravi: »Podobe s platen zrejo v nas z distanco in prikrito ironijo. Iz drugih časov in druge zgodovine govorijo nemo. Obrazi so nam tuji, kot otrpli, in mi vemo, da zblizanje ni mogoče. Svet meje, svet predpekla, kjer je strast mrtva in gib v trenutku ohromi.«

Pri portretu Atlanta iz leta 1980 zaznamo v naslikanem obrazu groteskno noto, ki je prepoznaven element lucundusovih likovnih upodobitev tega obdobja. V tem času doda slikam tudi nekaj barvitosti. Barvna paleta sega od svetlih do temnih tonov; ne prevladuje več popolna sivina.

Na razstavi so na ogled trije avtoportreti; doprni avtoportret tridesetletnega slikarja iz leta 1979, Parafraza za van Dycka in Portret pompiera iz leta 1980. Delo z naslovom Parafraza za van Dycka iz leta 1982 odraža vpliv flamskega slikarja iz sedemnajstega stoletja. Slikar se je upodobil sedečega na stolu in s slikarsko paleto v roki. Njegov obraz je obrnjen proti gledalcu, vendar ne gleda vanj. Pogled zre mimo, kot da ni prisoten v tem času in prostoru. Na slikah je že več beline. Poteze so hitre in sproščene, z ekspresivno noto.

Bard lucundus je ves čas ubiral povsem samosvojo umetniško pot. Je ustvarjalec, ki je hkrati sodoben in arhaičen. Bard v keltskem prevodu pomeni ljudski pesnik in pevec. Pesnik, v katerega delih je izražen duh naroda in družbenih gibanj. Pesniška govorica je bila močno prisotna tudi v svetu Barda lucundusa. Je umetnik, ki je zaznaval vidno in senzorično. Bardo, če se poigramo in njegovemu imenu dodamo črko o, v sebi skriva kompleksnejši pomen. Tibetansko Bar-do pomeni »med dvema« in se nanaša na prehodno stanje zavesti med smrtjo in novim rojstvom. Bardo Thödol (Tibetanska knjiga mrtvih) je knjiga, ki vodi človeka od vmesnega stanja med življenjem in vnovičnim rojstvom. Vsak mora doživeti izkustvo smrti, preden spozna novo rojstvo. Ustvarjalna energija Barda lucundusa je brezčasna. Bil je preteklost, sedanost in tudi prihodnost. Je umetnik med Zemljo in Nebom, ki je pustil pomemben pečat v slovenski likovni umetnosti.

BIOGRAFIJA

Bard lucundus (rojen kot Leobard Oblak) se je rodil 21. februarja 1949 v Ljubljani. Leta 1969, natančneje 6. marca 1969, še pred vstopom na akademijo, se je prvič predstavil javnosti s prvo »uradno« samostojno razstavo v Mestni galeriji. Na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani je diplomiral leta 1973. V letih 1977–1978 se je kot štipendist francoske vlade študijsko izpopolnjeval na Académie des Beaux-Arts v Parizu. Leto dni po diplomi je poučeval na Gimnaziji Bežigrad v Ljubljani. Leta 1968 je kot član Skupine 441, ki so jo sestavljali Ivo Svetina, Ferdinand Miklavc, Denis Poniž in Matjaž Kocbek, v Mali drami sodeloval na njihovi prvi javni predstavi z naslovom V počastitev tisočletja nosečnosti in stoletja prve pomoči. Scenografija je bila narejena iz risb Barda lucundusa. Na predstavi je sodeloval tudi Lado Jakša, ki je pesnike spremljal s klavirskimi improvizacijami. Leta 1969 je sodeloval pri ustanovitvi Literarnega gledališča Pupilija Ferkeverk. Leta 1967 je sooblikoval Manifest baročnega surrealizma. Bil je duhovni oče baročnega surrealizma, ki je podrobneje opredelil iz njega izhajajoče umetniške prakse. lucundus se uvršča med umetnike anahroniste, interprete zgodovinskega sporočila slikarstva od manierizma do romantike.

Ukvarjal se je s slikarstvom, risbo, grafiko, knjižno opremo, gledališko scenografijo in kostumografijo ter poezijo. Do svoje smrti 27. julija 1986 je živel in ustvarjal kot svobodni umetnik v Ljubljani.

Razstavo poklanjamo idejnemu očetu galerije, Matjažu Gantarju.

Za neprecenljivo pomoč pri pripravi razstave se iskreno zahvaljujemo umetnikovi soprogi gospe Miki Berlič, likovnemu kritiku gospodu Aleksandru Bassinu in gospodu Ladu Jakši, ki nas je z glasbo in multivizijo popeljal v čas Bardovega ustvarjanja in življenja.

Zahvaljujemo se družini Matjaža Gantarja za vso podporo.

Petra Bizilj Silva, kustosinja razstave

Vereščaginov scherzo, 1981, olje, pastel, platno, 130 x 110 cm

Aresov scherzo, 1981, olje, pastel, platno, 80 x 70 cm

Brez naslova, 1973, olje, vezana plošča, 135 cm x 85 cm

Brez naslova, 1970, olje, akril, platno, 129,5 x 84,5 cm

Konj, 1980, olje, platno, 143 x 123 cm

Atlant, 1980, olje, platno, 143 x 123 cm

Silkar pokrajine, 1979, olje, platno, 175 x 120 cm

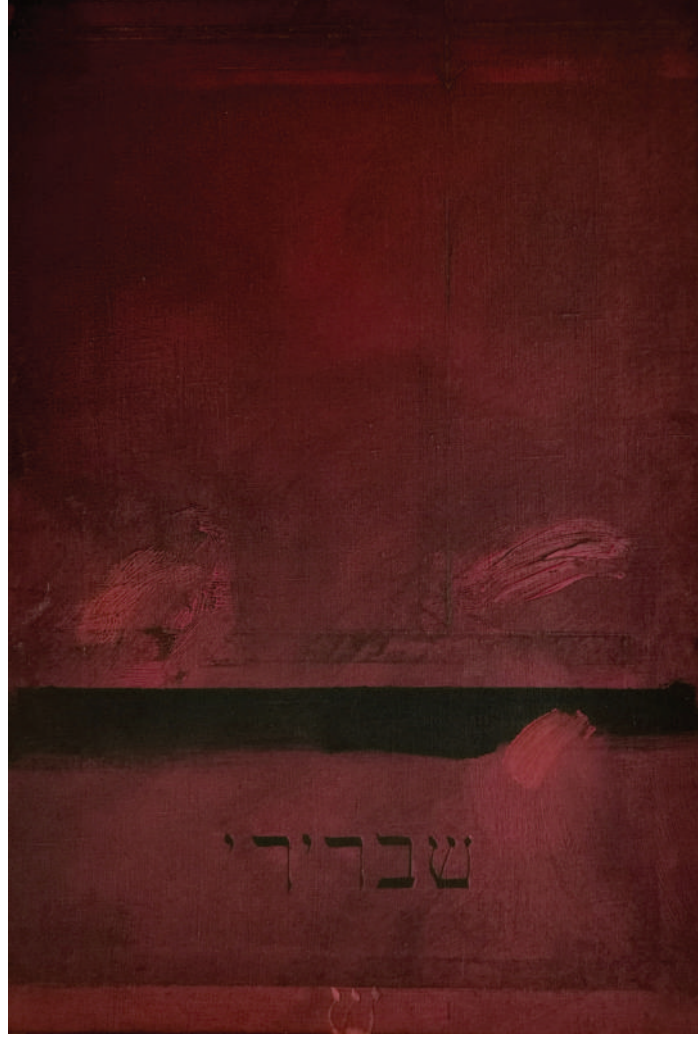
Februarski scherzo, 1982, olje, platno, 65 x 82 cm

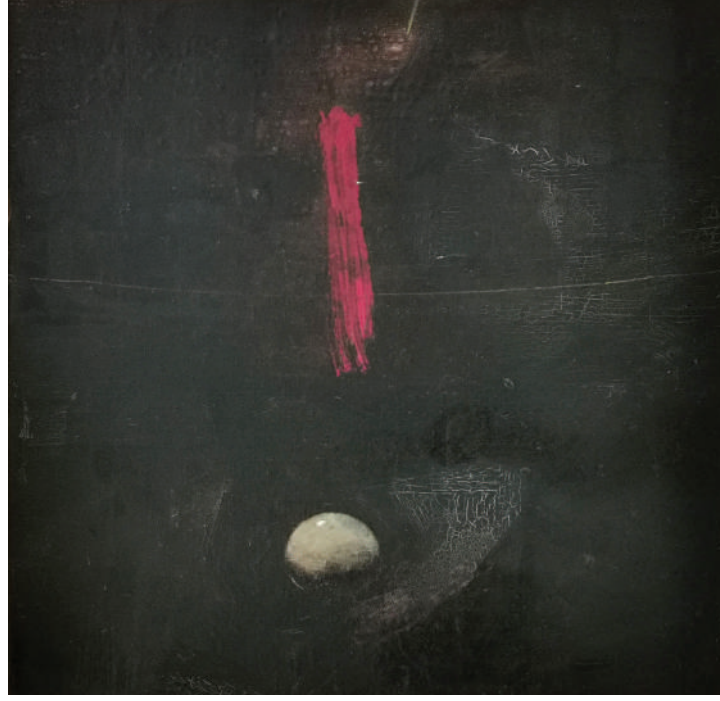
Tihožitje z mašnico (Šošana), 1973, akril, olje, platno, 80,5 x 55,5 cm

Šabirri, 1973, olje, akril, platno, 80 x 54 cm

Tihožitje (z različnima elementoma), 1970/1972, olje, platno, 45 x 45 cm

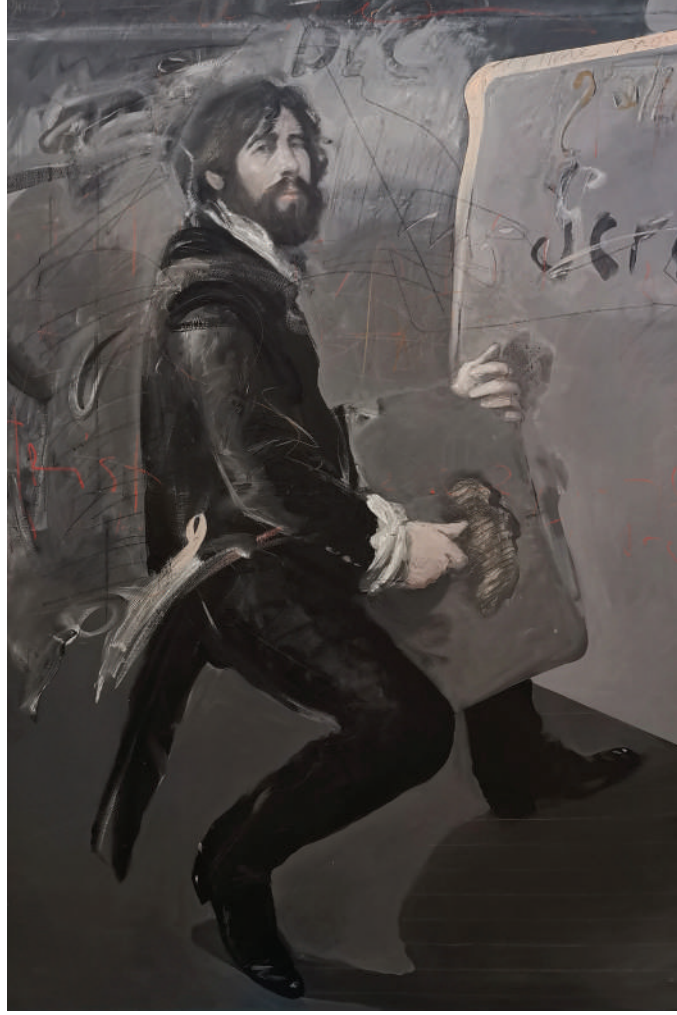

Portret 30-letnega slikarja (Avtoportret), 1979, olje, platno, 60 x 50 cm

Portret pompiera, 1980, olje, platno, 175 x 121 cm

Parafraza za Van Dycka, 1982, olje, voščénka, platno, 180,5 x 150,5 cm

Schiller, 1980, olje, pastel, platno, 105 x 80 cm

Okus (iz cikla človeški čuti – Okus), 1979, olje, platno, 190 x 110 cm

Kribeča ženska (Bellonna), 1977, olje, platno, 50 x 40 cm

Merisi, 1978, olje, platno, 70 x 60 cm

Diego, 1978, olje, platno, 70 x 60 cm

Scherzo za dober posluš, 1984, olje, pastel, platno, 160 x 130 cm

generali-galerija.si